

© Wauter Mannaert

De goesting om strips te maken

Een interview met Wauter Mannaert

Een passie voor strips heeft Wauter Mannaert al jaren, en in 2011 laat hij zich met de graphic novel *Ondergronds* – scenario van Pierre De Jaeger – voor het eerst opmerken. Maar met het epos *El Mesías* vestigt hij zich voorgoed als stripauteur. Ook al zit hij nog volop in het vuur van de strijd – het boek telt 288 pagina's en een deadline nadert altijd sneller – toch maakte hij nog tijd vrij voor een interview.

caties in het stripmagazine *Ink* van Johan Stuyck. Dankzij die publicaties kon ik een beurs aanvragen bij het Vlaams Fonds voor de Letteren, zodat ik me aan het grotere werk kon wagen.

Hoe ben je in de stripwereld verzeild geraakt?

Dat was dan de strip *Ondergronds*, verschenen bij Oog & Blik en De Bezige Bij?

Wauter Mannaert: In 2002 ben ik afgestudeerd aan Sint-Lukas Brussel als Master in de Animatiefilm, maar nog tijdens mijn studies werd aan Sint-Lukas de stripafdeling opgestart, met als leraren onder andere Nix, Johan De Moor en Johan Stuyck. Ik kon er toen voor kiezen de stripopleiding te volgen, maar dan moest ik het jaar overdoen en dat zag ik niet zitten. Als vrij student volgde ik wel geregeld de lessen, want al van kindsbeen af had ik interesse voor strips. Na mijn studies hield ik me drie jaar lang voornamelijk met muziek bezig en werkte ik ondertussen als jeugdwerker in Brussel. Toch kwam ik opnieuw in de stripwereld terecht door een paar publi-

Inderdaad, van mijn opleiding had ik vooral goesting in het maken van strips overgehouden. Maar eerlijk gezegd, toen ik aan *Ondergronds* begon, moest ik het vak echt van nul leren. En dat was afzien. Hard labeur. Daarna ging het vlotter. Ik maakte stripreportages, cartoons en illustraties voor *Brussel Deze Week* en publiceerde onder andere een verhaal in *Brussel in shorts*.

En toen kwam je Mark Bellido tegen?

Mark Bellido is een Spanjaard. Een paar jaar geleden had hij op weg naar Santiago de Compostella Judith Van Istendael

ontmoet. Mark reisde naar het bedevaartsoord om na te denken over zijn toenmalige job als bodyguard in Baskenland en daar een verhaal over te schrijven. Judith, die toen in hetzelfde atelier zat als ikzelf, zag het wel zitten om het verhaal te illustreren. Ze werken nu samen aan een strip rond die thematiek. Ikzelf ontmoette Mark toen ook en zijn fascinatie voor utopische samenlevingen, verhalen met maatschappijkritiek, viel mij meteen op. Hij vertelde me over het dorpje Marinaleda, en het verhaal van dat dorp interesseerde me wel. We zijn toen samen naar Andalusië gegaan.

Wat is er zo merkwaardig aan Marinaleda?

Je zou het dorpje kunnen vergelijken met het dorp van Asterix en Obelix, het enige plaatsje in Spanje dat zich verzet tegen het omringende kapitalisme en dat daar nog in slaagt ook. Hoe ze dat doen? De meeste mensen leven er van de landbouw, voornamelijk het teelten van artisjokken, bonen en olijven. Na de val van dictator Franco is het dorp een coöperatieve geworden en ligt er meer nadruk op de verantwoordelijkheid van de burgers. Ze worden nauwer betrokken bij de politieke besluitvorming. 'Directe democratie' noemen ze dat in Marinaleda. Een keer per maand wordt er een volksraadpleging georganiseerd, en elk gezin heeft één vast inkomen. In Marinaleda wordt de werkloosheid laag gehouden. De organisatie van het dorp is gebaseerd op communistische/anarchistische ideeën. Che Guevara is er zowat een afgod, en er is een verbinding met de Cubaanse staatstelevisie.

Waarom wilde Mark Bellido dit verhaal vertellen?

Hij wilde eigenlijk ingaan tegen het discours dat ook in Spanje bij politici makkelijk gevoerd wordt, namelijk dat de economische crisis niet te vermijden was, dat de hand Gods daarvan de oorzaak is, een soort natuurramp die ons overkomen is. Mark was vroeger getuige van Jehova en hij weet als geen ander hoe leidersfiguren, zowel politiek als religieus, een rol kunnen spelen in de geest van mensen.

Wauter Mannaert in de burgemeestersstoel van Marinaleda.

De gemeente Marinaleda ligt in de provincie Sevilla in Andalusië, heeft een oppervlakte van ongeveer 25 km² en zowat 2700 inwoners. Bij de eerste lokale verkiezingen na het Franco-bewind, in 1979, won de *Colectivo de Unidad de los Trabajadores* (het werkerscollectief) overtuigend. Het was de start van een grondig democratiseringsproces. Zelf verwoordt het bestuur haar eigen doelstelling: 'Het volk moet een droom van collectieve welvaart hebben. Die moet verwezenlijkt worden door strijd, want geen enkele hoop, hoe onmogelijk ze ook lijkt, kan in denken of actie genegeerd worden door de revolutionaire linkse beweging.'

Het hoofdpersonage in *El Mesías*, Jesús Fernández is zo'n leidersfiguur, een soort messias. Bestaat hij echt?

Jesús is gebaseerd op de figuur van Francisco Hernando. Die man was eigenlijk de belichaming van de Amerikaanse droom. Vanuit het niets had hij zijn imperium en zijn rijkdom opgebouwd. Tot 2007 bouwde hij aan een stad met zijn naam en een park dat de naam van zijn vrouw zou dragen. Toen in 2008 de economische crisis toesloeg, verloor hij

alles. Het boek is geïnspireerd op ware gebeurtenissen, maar de verhaallijn is verzonnen. Ik geloof dat dit genre 'faction' genoemd wordt.

Klinkt allemaal heel ernstig?

Het boek is eigenlijk een komedie, of misschien veeleer een satire. We willen onze maatschappijkritiek niet wegsteeken, maar we bekijken de gebeurtenissen ook allemaal met een knipoog. ➔

EL MESÍAS

Bellido, Mannaert
Graphic novel/Drama/
Politiek/Satire
€ 27,95, 288 pagina's
ISBN 9789462102347
Verschijnt: 4 maart
Softcover, Bllloan

Als de crisis in 2008 ook in de vastgoedsector toeslaat, verliest de puissant rijke Jesús Fernández zijn onmetelijke fortuin. Hij besluit zelfmoord te plegen en hij doet dat nogal theatraal, met een afscheidsbrief, kaarsen, een bundel krantenknipsels over zichzelf rond zijn borst en een koord om zijn hals. Maar hij wordt daarbij bruusk gedwarsboemd door twee agenten en een deurwaarder. Fernández wordt op straat gegooid en hoort toevallig van het bestaan van het stadje Marinaleda. Daar aangekomen gooit hij zich, geruggensteund door de charismatische burgemeester Gordillo, helemaal op de sociale strijd van de bewoners. Maar naast Jesús verschijnt er ook een Judas in het dorp. Verraad sluimert in de gedachten van de mensen en de utopische samenleving begint langzaam af te brokkelen. Zal Jesús het tij kunnen keren?

Hoe werken jullie samen?

Ik was van bij het begin bij het project betrokken. Het is een luxe dat we allebei op dezelfde golflengte zitten. Samen zijn we naar Marinaleda getrokken om documentatiemateriaal te verzamelen. Mark woonde een halfjaar in Somonte, een soortgelijk project als Marinaleda, als activist onder de activisten. Na zes maanden keerde hij terug met een uitgewerkt scenario, vol dialogen. Daar kon ik makkelijk mee aan de slag, want ik zag het verhaal zo al voor mijn ogen. Eerst schetste ik ruw de decoupages, daarna werkte ik hoofdstuk per hoofdstuk het verhaal verder uit. De dialogen en de menselijke interactie vormen de navel van het verhaal.

Waarom in wit/grijs/zwart-tinten?

Dat had vooral een praktische reden. Ik had in het begin nog niet genoeg zelfvertrouwen wat betreft het technische aspect van het maken van een strip. Gaandeweg kwam dat vertrouwen er wel, maar vond ik die zwart-witstijl wel echt goed passen bij het verhaal. De grijstinten zorgen voor de sfeer en zo kon ik schaduw en licht in de prenten brengen.

En wordt het album gepresenteerd in Marinaleda?

(lacht) Dan moeten we nog snel een Spaanse uitgever vinden, want Nederlands begrijpen ze daar niet. Bovendien vermoed ik dat niet iedereen in het dorp gelukkig zal zijn met het verhaal, en Mark en ik zouden er graag nog eens terugkeren (lacht opnieuw). ■

© Wauter Mannaert

El Pocero: Spaanse bijnaam voor mensen die de riolen en beerpullen schoonhouden.

EXPO IN BRUSSELS STRIPCENTRUM

De warme, fantasierijke tekeningen uit *El Mesias* schreeuwen om een tentoonstelling. Op uitnodiging van het Belgisch Stripcentrum realiseren Wauter Mannaert en Ballon

Media een tintelende expo met werk uit deze graphic novel. Kom van 3 maart tot 19 april een kijkje nemen in de Gallery van het Stripmuseum!

www.stripmuseum.be

Mark Bellido is auteur, journalist, maar vooral verhalenverteller. Meestal put hij de inspiratie voor zijn verhalen uit eigen ervaring. Met Wauter Mannaert maakte hij de korte strip *Somonte*, die in Stripgids verscheen, over de bezetting van een aantal activisten van een stuk landbouwgrond. Met Judith Van Istendael werkt hij aan een graphic novel met als [werk]titel *El Salto*. Ze schreef over hem: 'Mark was van 2007 tot 2011 bodyguard in Pamplona en de omliggende dorpen in het Navarrese Baskenland. Hij beschermde er Spaanse politici die bedreigd werden door de ETA. [...] Ons boek vertelt zijn verhaal: het verhaal van iemand die kapot gaat aan de schaduw van de terreur.'